

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D. a JUDr. Ing. Venduly Sochorové

žalobce: **Ing. Z. K.**
konkursní správce obchodní korporace Zemědělské družstvo, IČ
00134121, sídlem Mendlova 3, 690 53 Břeclav
zastoupený advokátem Mgr. Vladanem Valou
sídlím Marie Steyskalové 62, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlím Těšnov 65/17, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2021 č. j. 2958/2021-MZE-18124

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Rekapitulace správního řízení, předchozího soudního řízení a předmět řízení

1. Dne 21. 9. 2011 F. K. z pozice pěstitele na vinici (plocha vinice 851 619 m², ve viniční trati R., v k.ú. Ch. N.V., v obci B., vysazené na parcelách XA, XB, XC, XD) vedené v registru

vinic reg. č. X (dále jako „*vinice*“) dle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství (dále jako „*ZVV*“) požádal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jako „*ÚKZÚZ*“ či „*prvostupňový orgán*“) o zrušení registrace této vinice. Prvostupňový orgán 12. 10. 2011 žádosti vyhověl a registraci vinice zrušil. Dne 27. 11. 2012 byla ÚKZÚZ doručena žádost žalobce z 23. 11. 2012 o zrušení rozhodnutí o zrušení registrace vinice a o převod vinice na Zemědělské družstvo jako nového pěstitele z důvodu zapsání práva registrace vinice do soupisu konkursní podstaty Zemědělského družstva (dále „*úpadce*“) z 5. 11. 2009 a následného zamítnutí vylučovací žaloby F. K. proti žalobci rozsudkem Krajského soudu v Brně z 8. 2. 2011 č. j. 55 Cm 11/2010-61 (vylučovací žaloba byla zamítnuta z důvodu, že vinice už neexistuje). Prvostupňový orgán žádost žalobce posoudil jako žádost o registraci vinice. Nicméně Krajský soud v Brně v rozsudku z 28. 7. 2016 č. j. 30 A 54/2014-29 uvedl, že žalobce měl být v řízení o zrušení registrace vinice považován za účastníka a jeho podání z 23. 11. 2012 mělo být posouzeno jako odvolání proti rozhodnutí o zrušení registrace vinice. V důsledku rozsudku č. j. 30 A 54/2014-29 došlo ke znovuotevření původního řízení o zrušení registrace vinice a žalovaný rozhodnutím z 21. 7. 2017 zrušil prvostupňové rozhodnutí o zrušení registrace vinice.

2. Dne 13. 12. 2017 ÚKZÚZ rozhodnutím č. j. 23077/OTK/ORV/2017 výrokem I. zastavil řízení o žádosti F. K. o zrušení registrace vinice vedené v Registru vinic a výrokem II. vyhověl žádosti žalobce o převod registrace vinice z původního pěstitele na nového pěstitele – na úpadce. Proti tomuto rozhodnutí se odvolal F. K. Dne 3. 7. 2018 žalovaný rozhodnutím č. j. 9429/2018-MZE-17223 zrušil rozhodnutí prvostupňového orgánu z 13. 12. 2017 a věc mu vrátil s tím, že nelze převádět právo registrace vinice vztahující se k již zaniklé vinici. Žaloba žalobce podaná proti rozhodnutí žalovaného z 3. 7. 2018 byla Krajským soudem v Brně usnesením z 23. 1. 2019 č. j. 30 A 131/2018-34 odmítnuta jako nepřípustná a kasační stížnost žalobce byla zamítnuta (rozsudkem Nejvyššího správního soudu – dále jako „*NSS*“ - z 21. 5. 2020 č. j. 3 As 71/2019-26).
3. Prvostupňový orgán v rozhodnutí z 2. 12. 2020 č. j. UKZUZ 222183/2020 výrokem I. vyhověl žádosti F. K. o zrušení registrace vinice a výrokem II. zamítl žádost žalobce o převod registrace vinice z původního pěstitele (F. K.) na úpadce (dále „*prvostupňové rozhodnutí*“). Žalovaný rozhodnutím z 22. 10. 2021 č. j. 2958/2021-MZE-18124 (dále „*napadené rozhodnutí*“) prvostupňové rozhodnutí potvrdil, odvolání žalobce zamítl.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce navrhl v žalobě vyslovit nicotnost prvostupňového rozhodnutí a rozhodnutí žalovaného z 3. 7. 2018 a 22. 10. 2021, *in eventum* zrušit rozhodnutí žalovaného z 22. 10. 2021 (žaloba v části směřující proti rozhodnutí žalovaného z 3. 7. 2018 byla vyloučena k samostatnému řízení a odmítnuta usnesením zdejšího soudu z 17. 2. 2022 č. j. 30 A 22/2022-14 z důvodu nepřípustnosti a opožděnosti žaloby). Žalobce namítl v žalobě následující.
5. Žalobce je správcem konkursní podstaty Zemědělského družstva. Úpadce uzavřel s F. K. 4. 8. 2000 smlouvu o pronájmu vinice na deset let. Po uzavření smlouvy z 4. 8. 2000 se F. K. nechal zapsat jako pěstitel na vinici do registru vinic v 2003. Vinice, resp. práva k vinici mají svou majetkovou hodnotu (např. v podobě práva opětovné výsadby, které je převoditelné na 3. osobu). Proto ji žalobce sepsal do konkursní podstaty úpadce, když neexistoval důvod, aby u vinice byl nadále zapsán jako pěstitel F. K., který titul pro zápis pěstitele odvozoval od skončené nájemní smlouvy. Po konci nájemní smlouvy se právo

úpadce k vinici obnovilo. Smyslem je, aby byl úpadce zapsán do registru vinic jako pěstitel místo F. K. Jedině tak může úpadce zachovat práva, které souvisí s registrovanou vinicí (právo opětovné výsadby). V této fázi řízení nemělo být řešeno, zda vinice (ne)existuje, mělo to být řešeno až následně. Samotné vykloučení vinice má za následek, že pěstitel je oprávněn požádat o přiznání práva opětovné výsadby (tj. vykloučení vinice neznačí, že pěstitel na této vinici pozbyl veškerá práva). Žalobce sepsal vinici (*in eventum* právo registrace vinice) do konkursní podstaty, což je právním titulem, na základě kterého požaduje, aby byl v registru vinic evidován jako pěstitel místo F. K. Pokud bude vinice z registru vymazána, žalobci bude sděleno, že žádná vinice neexistuje, a tudíž žalobce žádná práva nemá - tj. správní orgán i přes prokazatelné vykloučení vinice nebude ochoten úpadci přiznat právo opětovné výsadby. Postup žalovaného je zatížen přepjatým formalismem a popírá jeden ze standardních procesů průběhu „existence“ vinice - tj. výsadba, vykloučení, přiznání práva opětovné výsadby.

6. Dále žalobce namítl absenci aktivní legitimace F. K. podat odvolání proti výroku II. rozhodnutí z 13. 12. 2017, kterým prvostupňový orgán vyhověl žádosti žalobce o převod registrace vinice z původního pěstitele na žalobce. Pokud by odvolání F. K. bylo žalovaným správně posouzeno jako podané osobou aktivně nelegitimovanou, tak by výrok II. nabyl právní moci. F. K. chtěl dosáhnout, aby byl z registru vinic vymazán jako pěstitel. Tomuto jeho požadavku rozhodnutí ÚKZÚZ z 13. 12. 2017 vyhovělo, a tím zájem F. K. na „spor“ končí. Pro F. K. je nepodstatné, zda je vinice v registru stále zapsána a kdo je evidován jako pěstitel, protože F. K. k vinici „nároky“ neuplatňuje. Proto F. K. nebyl výrokem II. rozhodnutí ÚKZÚZ z 13. 12. 2017 dotčen na svých právech a povinnostech. Výrok II. sice nepřímě měnil práva a povinnosti F. K., ale v intencích jeho návrhu. F. K. nebyl účastníkem části řízení, v níž bylo rozhodováno, zda vinice existuje a zda je pěstitelem žalobce. Na postavení F. K. se uplatní rozhodnutí SP 4/1995, že „*Účastníkem řízení není ten, správní orgán nad rámec zákona takové postavení nesprávně přiznal.*“, *in eventum* zásada, že odvolání nemůže podat ten účastník sporu, jehož návrhu bylo zcela vyhověno.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout zejména z následujících důvodů. Vinice se v terénu nenachází a nenacházela ani v počátku správního řízení, proto nemůže být registrací vinice naplněn smysl a účel zákonné úpravy registru vinic. Pozemek zcela zarostl a zpustl, čímž vinice zanikla. Veřejnoprávní požadavek na registraci vinic nemůže být samostatnou majetkovou hodnotou ocenitelnou penězi. Žalobce nedoložil majetkoprávní vztah k pozemkům, na nichž se nacházela vinice. Z vinice nikdy právo opětovné výsadby nevzniklo. Existence vinice je fundamentální skutečností, na jejímž základě má být vedeno jakékoliv řízení v oblasti registru vinic. Proces „vstoupení“ do práv pěstitele žalobcem prosazovaný není právně možný. F. K. byl oprávněn podat odvolání proti rozhodnutí z 13. 12. 2017 v celém rozsahu, jelikož za situace, kdy dochází k převodu registrace vinice z původního pěstitele (F. K.) na nového pěstitele (úpadce), nelze tvrdit, že F. K. není tímto rozhodnutím dotčen. Účastníkem řízení je nejen žadatel, ale dle § 27 odst. 2 správního řádu i další osoba, který může být rozhodnutím přímo dotčena. Rozhodnutí z 13. 12. 2017 sice obsahovalo dva výroky, ale žalovaný shledal nesprávnost v posouzení skutkového stavu vztahující se k výroku I. a z toto vyplývající nutnost zrušit i výrok II., jelikož nelze převést registraci vinice, když tato fakticky neexistuje. Obě řízení (o žádosti žalobce i o žádosti F. K.) spolu souvisí skutkově a posouzení jedné žádosti navazuje na druhou. Oběma výroky

jsou na právech dotčení žalobce i F. K. V řízení o převodu vinice vždy figuruje jako účastník původní i nový pěstitel.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Soud na základě včas podané žaloby přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - dále „s. ř. s.“) i řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

IV. A) *K aktivní legitimaci konkursního správce úpadce*

9. Soud se nejprve zabýval aktivní legitimací žalobce k podání žaloby (žalobce je konkursní správce úpadce), a to i v kontextu bodu 20. rozsudku NSS č. j. 3 As 71/2019-26 vydaného v souzené věci: „...s ohledem na fakt, že žaloba byla krajským soudem odmítnuta, nezabýval se kasační soud meritorní stránkou věci (tedy ani otázkou aktivní věcné legitimace stěžovatele k podání žaloby, ve světle závěrů plynoucích z rozsudku rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 10. 7. 2018, č. j. 4 As 149/2017-121...“. Podle zdejšího soudu nicméně žalobce aktivní legitimaci k podání žaloby disponuje.
10. Podle názoru soudu rozsudek rozšířeného senátu NSS z 10. 7. 2018 č. j. 4 As 149/2017-121 na souzenou věc nedopadá. Na majetek úpadce byl prohlášen konkurs usnesením z 30. 1. 2002 (usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 28 K 22/2001 – 46), tj. za účinnosti zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále „ZKV“). V souladu s § 432 odst. 1 zákona č. 82/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jako „insolvenční zákon“) – dle kterého „Pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona se použijí dosavadní právní předpisy.“ – se aplikuje ZKV, tj. nikoli insolvenční zákon (obdobně srov. např. usnesení NSS z 13. 4. 2010 č. j. 8 Afs 54/2009 – 84 či usnesení Nejvyššího soudu z 3. 2. 2021 sp. zn. 29 Cdo 97/2021, bod 31. a 32.). Rozsudek č. j. 4 As 149/2017-121 však pojednává jen o insolvenčním zákonu. I kdyby se však rozsudek č. j. 4 As 149/2017-121 na souzenou věc vztahoval, přesto by aktivní legitimace žalobce byla dána.
11. Rozsudek č. j. 4 As 149/2017 – 127 nelze izolovaně vykládat tak, že žalobu by mohl podat **pouze** úpadce. Nejvyšší správní soud byl v minulosti konfrontován se situacemi, kdy správní žaloby podávané přímo úpadci byly odmítány jako podané osobou zjevně neoprávněnou s odkazem na to, že žalobu mohl podat jen insolvenční správce (viz např. rozsudek NSS z 11. 10. 2017 č. j. 3 Afs 182/2016 – 18, bod 14. až 17. a nebo z 6. 2. 2018 č. j. 5 Afs 283/2017 – 50, bod 13.; stopy této dřívější praxe přítomné např. v usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 23. 10. 2018 č. j. 50 Af 25/2018 – 36, který byl zrušen rozsudkem NSS z 9. 1. 2019 č. j. 4 Afs 332/2018 – 27; dále rozsudek NSS z 29. 8. 2018 č. j. 10 Afs 179/2017-32). Rozsudek č. j. 4 As 149/2017 – 127 tak lze vnímat jako mj. návod do budoucna, že žalobu podat úpadci mohou. Smyslem bylo mj. vyjádřit, že úpadek s ohledem na oddělené pojetí insolvenčního řízení a soudního řízení správního nemůže aktivní žalobní legitimaci úpadce vyloučit (viz např. rozsudek NSS z 9. 1. 2019 č. j. 4 Afs 332/2018 – 27, bod 14.). Ani v rozsudku č. j. 4 As 149/2017 – 127 však nebylo uvedeno, že insolvenční správce žalobu podat za žádných okolností nemůže. Možný souběh aktivní legitimace na straně úpadce i insolvenčního správce ostatně výslovně dovodil NSS např. v rozsudku z 30. 4. 2019 č. j. 2 Afs 318/2018 – 42, bod 9., 10. a 12, jehož závěry jsou obdobně použitelné i v souzené věci : „12... postavení dlužníka (osoby, jejíž veřejná subjektivní práva jsou naříkanými správními rozhodnutími dotčena) a insolvenčního správce, který v insolvenčním řízení za něj v záležitostech týkajících se jeho majetkové podstaty

vystupuje, jsou vzájemně provázána... Jde o volbu procesní strategie, jejíž účel je zřejmý (dosáhnout meritorního přezkumu správních rozhodnutí)...". Tomuto výkladu rozsudku č. j. 4 As 149/2017 – 127 nasvědčuje i např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě z 10. 1. 2019 č. j. 22 Af 10/2018 - 73 (bod 5.), který výslovně připustil aktivní legitimaci insolvenčního správce k podání žaloby.

12. I kdyby však bylo možné vyložit rozsudek č. j. 4 As 149/2017 – 127 jako vylučující aktivní legitimaci insolvenčního správce, pak by přesto rozsudek č. j. 4 As 149/2017 – 127 byl v souzené věci neaplikovatelný. Rozsudkem č. j. 4 As 149/2017 – 127 „se Nejvyšší správní soud odchytil od své dosavadní judikatury a závazně stanovil, jak má být napříště nahlíženo na vztah mezi insolvenčním řízením a soudním řízením správním... nemůže mít rozhodnutí o úpadku vliv na procesní postavení dlužníka v rámci tohoto soudního řízení, takže dlužník je i nadále účastníkem řízení ve správním soudnictví s oprávněním činit veškeré procesní úkony ...“ (viz např. rozsudek NSS z 25. 9. 2020 č. j. 3 Afs 8/2018 - 120, bod 32.). V souzené věci zdejší soud již jednou meritorně rozhodoval o žalobě podané právě konkursním správcem úpadce a v rozsudku z 28. 7. 2016 č. j. 30 A 54/2014 - 29 schválil aktivní legitimaci konkursního správce k podání žaloby i jeho věcnou legitimaci ve správním řízení (srov. např.: „...oprávněn k nakládání s právem registrace předmětné vinice zůstal i nadále toliko správce konkursní podstaty... účastníkem o zrušení práva registrace měl být i správce konkursní podstaty... Žalobci tak bylo upřeno právo účastnit se řízení o zrušení práva registrace vinice...“). Stejně tak nyní lze spravedlivě popřít závěry již soudem jednou vyjádřené a překvapivě odmítnout (či zamítnout) žalobu konkursního správce jen kvůli tomu, že žádost měl ve správním řízení podat úpadce sám, stejně jako správní žalobu. Opačný přístup by vedl i k odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*). Právní jistota představuje faktor, který je nutné zohlednit při přezkoumávání postupů státních orgánů [viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva z 6. 3. 2008 ve věci Beian proti Rumunsku (č. 1), č. stížnosti 30658/05, § 39]. Ostatně i Ústavní soud dovodil, že výjimky z principu použití změněné judikatury na již probíhající řízení mohou být dány specifickými okolnostmi, které založí intenzivnější zájem na ochranu legitimních očekávání adresátů právních norem, a to tím spíše ve vertikálních vztazích mezi jednotlivcem a státem (srov. např. nálezy Ústavního soudu z 10. 12. 2019 sp. zn. IV. ÚS 3500/18, usnesení Nejvyššího soudu z 11. 7. 2022 sp. zn. 22 Cdo 1795/2022 či rozsudek NSS z 5. 12. 2017 č. j. 1 Afs 58/2017-42, bod 53).

IV. B) K námitce o absenci aktivní legitimace F. K. k podání odvolání proti výroku II. rozhodnutí prvostupňového orgánu z 13. 12. 2017

13. Žalobce namítl, že F. K. nebyl aktivně legitimován k podání odvolání proti výroku II. prvostupňového orgánu z 13. 12. 2017 a že tak výrok II. neměl být věcně přezkoumán a zrušen. Dle žalobce totiž bylo návrhu F. K. zcela vyhověno a výrokem II. bylo rozhodnuto o části řízení, která se týká výlučně žalobce a F. K. jím nebyl ve svých právech a povinnostech nijak dotčen.
14. S žalobcem lze souhlasit v tom, že odvolací orgán musí posoudit, zda odvolání bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, a pokud shledá nesplnění této podmínky, dle § 92 správního řádu odvolání jako nepřipustné zamítne (viz i např. nálezy Ústavního soudu z 27. 1. 2010 sp. zn. III. ÚS 542/09 či rozsudky NSS z 7. 4. 2011 č. j. 3 Ans 38/2010 – 122 či z 19. 7. 2011 č. j. 4 As 7/2011-150).
15. Dne 21. 9. 2011 F. K. z pozice pěstitele na vinici požádal ÚKZÚZ o zrušení registrace této vinice. Jeho návrh byl prvostupňovým orgánem (dle svého obsahu) vyložen i jako ohlášení

správnímú orgánu ve smyslu § 28 odst. 3 ZVV o zrušení vinice (viz rozhodnutí ÚKZÚZ z 12. 10. 2011). Následně ale bylo vyhovující prvostupňové rozhodnutí z 12. 10. 2011 zrušeno (viz rekapitulaci v bodě 1. tohoto rozsudku) a ÚKZÚZ nově rozhodnutím z 13. 12. 2017 zastavil řízení o žádosti F. K. o zrušení registrace vinice vedené v Registru vinic a vyhověl žádosti žalobce o převod registrace vinice z původního pěstitele na nového pěstitele, tj. na úpadce.

16. Pokud tedy ÚKZÚZ v rozhodnutí z 13. 12. 2017 žádosti F. K. o zrušení registrace vinice nevyhověl, ale řízení o jeho žádosti zastavil, je z logiky věci nedůvodná námitka žalobce, že F. K. ÚKZÚZ rozhodnutím z 13. 12. 2017 zcela vyhověl a že z tohoto důvodu nebyl aktivně legitimován k podání odvolání proti výroku II. rozhodnutí z 13. 12. 2017.
17. Prvostupňový orgán výrokem I. rozhodnutí z 13. 12. 2017 řízení o žádosti F. K. o zrušení registrace vinice zastavil, neboť „žádost se stala zjevně bezpředmětnou.“ dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu. To z důvodu, že F. K. byl v registru vinic evidován jen formálně, když od data sepisu práva registrace vinice do konkursní podstaty úpadce byl faktickým pěstitelem úpadce. Výrokem II. rozhodnutí z 13. 12. 2017 ÚKZÚZ vyhověl žádosti žalobce o převod registrace vinice z původního pěstitele F. K. na nového pěstitele – úpadce.
18. Proti rozhodnutí ÚKZÚZ z 13. 12. 2017 podal F. K. odvolání z 21. 12. 2017, kterým navrhl změnit rozhodnutí z 13. 12. 2017 tak, že jeho žádosti o zrušení registrace vinice se vyhovuje a řízení o žádosti úpadce o převod registrace vinice se zastavuje. F. K. odvolání odůvodnil zejména následovně. Krajský soud v Brně rozsudkem z 8. 2. 2011 sp. zn. 55 Cm 11/2010 zamítl jeho vylučovací žalobu (z konkursní podstaty) z důvodu, že vinice už zanikla. Registrační číslo k vinicím může být uděleno jen za předpokladu, že vinice splňují zákonný předpoklad, tedy jsou vinicemi ve smyslu § 3 odst. 2 písm. c) ZVV. F. K. tak v souladu s rozsudkem sp. zn. 55 Cm 11/2010 a § 28 odst. 3 ZVV požádal o provedení změny ve vinici. Pokud vinice zanikla, zaniklo i právo registrace vinice (včetně práva na opětovnou výsadbu). Úpadce není nájemcem pozemků, na kterých byla původně registrována vinice. Žalovaný pak odvolání F. K. vyhověl v tom smyslu, že rozhodnutí ÚKZÚZ z 13. 12. 2017 zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.
19. Je nedůvodná žalobní námitka, že výrokem II. bylo rozhodnuto o části řízení, která se týká výlučně žalobce a že F. K. jím nebyl ve svých právech a povinnostech přímo dotčen. Vždyť výrokem II. - totiž o převodu registrace vinice z osoby F. K. - právě je zjevně rozhodováno přímo i o jeho právech. To svým způsobem snad uznává i žalobce souslovím „*tento výrok sice nepřímě mění práva a povinnosti F. K.*“, vzápětí však dodává „*avšak mění je v intencích jeho návrhu (požadavku)*“. Takové žalobcově interpretaci nelze přisvědčit již proto, že F. K. požadoval něco jiného – zrušení registrace vinice a nikoli „jen“ převod registrace z jeho osoby na úpadce. Obdobně nepřipadně žalobce namítá, že „*F. K. chtěl dosáhnout toho, aby byl z registru vinic vymazán jako pěstitel.*“; ve skutečnosti se F. K. domáhal zrušení registrace vinice (nikoli jen výmazu jeho osoby z registru vinice s tím, že by vinice dále v registru byla vedena), a to s jednoduchým argumentem, že vinice již neexistuje, a proto ani nemůže být evidována v registru. Tudíž F. K. byl v souladu s § 27 odst. 2 správního řádu účastníkem i té části řízení, jejímž předmětem byla žádost žalobce (o které bylo rozhodnuto výrokem II. v rozhodnutí ÚKZÚZ z 13. 12. 2017. Ostatně k závěru o účastenství osoby postačí možnost (tj. nikoli nutně prokázání) dotčení jejích práv (viz I § 27 odst. 2 správního řádu: „*Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*“). Nadto v případě event.

pochybností je třeba s osobou, u níž přímé dotčení přichází v úvahu, zacházet jako s účastníkem řízení.

20. Žalobce namítá, že „*Pro F. K. je nadále nepodstatné, zda je vinice v registru stále zapsán a kdo je u vinice evidován jako pěstitel, protože F. K. k dané vinici žádní „nároky“ neuplatňuje.*“. Soud uvádí, že správnímu orgánu či soudu – tím méně žalobci (který byl s F. K. ve správním řízení „ve sporu“) – nepřísluší hodnotit, co bylo (je) či nebylo (není) pro účastníka správního řízení podstatné. Jde o vnitřní stav mysli a autonomní sféru člověka. S pojmem právního státu založeného na účtě k lidským právům a svobodám je neslučitelný paternalistický přístup státu k člověku, který by snad lépe než člověk sám věděl co je v zájmu toho kterého člověka. Též na úrovni procesního práva jsou účastníci řízení chápáni jako emancipované osoby, které jsou procesními normami vedeny k tomu, aby se svými vlastními úkony aktivně přičinily o prosazení a ochranu svých práv. Pro správní orgán i soud je právně relevantní navenek procesně jasně projevená vůle F. K. [srov. i judikaturu, že procesní úkon je nutno posuzovat podle toho, jak byl navenek projeven, nikoliv podle vnitřní vůle účastníka (viz např. stanovisko pléna Nejvyššího soudu z 5. 1. 2017 sp. zn. PlsN 1/2015, bod 53.)], kterou požadoval zrušení registrace vinice a že nesouhlasil s „pouhým“ převodem registrace z jeho osoby na úpadce, přičemž na podporu tohoto svého procesního stanoviska též věcně argumentoval (že vinice již neexistuje). Nejde tak kupř. o situaci, kdy by výrok II. F. K. napadl jen formálně, bez další argumentace, pouze jako součást rozhodnutí sestávajícího z několika výroků, tedy nedopatřením, a že by odvolání svým obsahem směřoval jen proti výroku I. (přiměřeně např. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3026/20, bod 40. - 42.).

IV. C) K rozhodovacímu důvodu v podobě závěru o zániku vinice

21. Prvostupňový orgán rozhodnutí z 2. 12. 2020 (o zrušení registrace vinice a o zamítnutí žádosti žalobce o převod registrace vinice) opřel od dva navzájem nezávislé důvody. Jedním z nich byl zánik vinice. Prvostupňový orgán uvedl, že bylo prokázáno, že vinice zanikla, kdy stav trvalých porostů vinné révy nesplňuje definiční znaky vinice dle § 3 písm. c) ZVV ve znění účinném ke dni zahájení řízení o zrušení registrace vinice F. K. (tj. ke dni 21. 9. 2011) a že ostatně shodně definuje vinici i ZVV v současném znění § 3 odst. 1 písm. c). Uvedl, že účelem registru vinic je evidovat údaje o vinicích a pěstitelích v podobě co nej přesněji odrážející reálný stav (a že ostatně z tohoto důvodů je pod hrozbou sankce stanovena pěstitelům povinnost oznamovat jakékoliv změny evidovaných údajů). Žalovaný s tímto závěrem souhlasil, uvedl, že nelze provést změnu pěstitele u již neexistující vinice. Mimo jiné poukázal na absurditu případného výsledku správního řízení, že by v registru vinic byl evidován žalobce jako pěstitel bez vinice.
22. Soud považuje za správný názor správních orgánů, že zánik vinice znamená i nemožnost vyhovět žádosti žalobce, jejímž cílem bylo (jak je uvedeno i v žalobě), aby úpadce byl zapsán do registru vinic místo F. K. Soud souhlasí se správními orgány, že smyslem a účelem institutu registru vinic je evidovat údaje o vinicích a pěstitelích v podobě co nej přesněji odrážející reálný stav. Tento smysl a účel zákona ostatně odpovídá i požadavkům práva Evropské unie (tj. i tzv. eurokonformnímu výkladu), jelikož právo EU zavedlo povinnost členským státům vést registr vinic „s *aktuálními informacemi o produkčním potenciálu*“ [viz čl. 185a nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. 10. 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty; posléze shodně v čl. 145 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 z 17. 12. 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se

zemědělskými produkty a zrušuje mj. nařízení Rady č. 1234/2007; obdobně srov. i komentář k § 28 ZVV na ASPI od J. T.].

23. Pokud tak vinice zanikla, není rozumný důvod, aby byla vinice (a úpadce jako pěstitel) evidována v registru vinic, v rozporu s realitou. Ostatně na obdobné logice - tj. evidovat v seznamu stav právně relevantních skutečností v souladu s realitou - jsou založeny i jiné seznamy zakládané na základě zákona (např. katastr nemovitostí dle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, registr silničních vozidel dle § 4 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích apod.).
24. Z žaloby i postoje žalobce během správního řízení plyne, že mu patrně nejde o objektivní smysl a účel zákona (ZVV), ale že svými podáními sleduje výlučně zájmy úpadce – uchovat v soupisu konkursní podstaty jím dříve zapsané (jakožto majetek) „*práva registrace vinic a to včetně práva na opětovnou výsadbu dle § 9 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství...*“. Avšak ZVV – tj. právní předpis veřejného práva regulující registr vinic jako seznam o objektivně existujících vinicích (a pěstitelích) - nelze vykládat a aplikovat jen podle individuálních zájmů toho kterého úpadce. *Ad absurdum* by kdykoli ten který konkursní (insolvenční) správce mohl smýšleně zanášet neexistující majek do soupisu konkursní podstaty a následně se obracet na orgány veřejné moci s žádostí o „posvěcení“ takových smýšlených soupisů (zanesení do seznamů vedených orgány veřejné moci); to s argumentací, že to je v zájmu úpadce a jeho věřitelů přihlášených v konkursním řízení.
25. Žalobce připouští, že by správní orgány mohly zkoumat (ne)existenci vinice, ale podle něj až následně (asi myšleno po zápisu osoby úpadce do registru vinic). Avšak neexistuje rozumný smysl zapsat osobu úpadce do registru vinic, když by vinice neexistovala. Žalobce patrně chce takovým zápisem do registru vinic navenek zvýšit majetkovou podstatu úpadce, avšak takový zápis by byl jen obsahově prázdným, s jen navenek deklarovaným majetkem bez skutečného majetku, a proto by nikomu – ani věřitelům úpadce – objektivně v praxi sloužit nemohl. V této souvislosti poukazuje trefně i žalovaný v napadeném rozhodnutí na veřejný zájem na tom, aby soupis konkursní podstaty odpovídal realitě a nebyla v něm uvedena neexistující práva, jelikož ta nelze zpeněžit.
26. Žalobce namítá, že vykloučení vinice neznamena, že pěstitel na vinici pozbyl veškerá práva a dle žalobce vykloučení vinice má za následek, že pěstitel je oprávněn žádat o přiznání opětovné výsadby.
27. Pojem „*vykloučení*“ [zaveden do definice vinice v § 3 písm. c) ZVV od 1. 7. 2006] není v ZVV explicitně definován, jelikož byl definován nejprve v čl. 7 Nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 z 17. května 1999 o společné organizaci trhu s vínem jako „*úplné odstranění réвовých keřů, které se nacházejí na pozemku osázeném révou*“ a následně v nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 (v Příloze I.) jako „*úplné odstranění všech réвовých keřů, které se nacházejí na ploše vinice.*“ [srov. i komentář k § 3 ZVV na ASPI od T. R. a J. T., že vykloučení představuje úplné odstranění všech réвовých keřů (včetně kořenů), které se nacházejí na ploše vinice]. Žalovaný správně poukazuje na v podstatě nedůvodnosti námitky žalobce. Správní orgány netvrdí plné vykloučení vinice. Zjistily řádně takový skutkový stav (ostatně žalobcem nijak konkrétně nerozporovaný), že v terénu bylo zjištěno vykloučení pouze částečné a že bylo zjištěno následné zpustnutí, čímž plocha přestala splňovat definici vinice dle ZVV. V této souvislosti soud odkazuje i na Protokol o ústním jednání na vinici sepsaný na vinohradě dne 18. 10. 2017, v němž je uvedeno prvostupňovým orgánem, že se vinice v terénu nenachází, plocha není zemědělsky obhospodařovaná, není udržovaná, je

zaplevelená a nejsou na ní provedeny žádné pěstební zásahy, a proto neodpovídá definici vinice dle § 3 odst. 1 písm. c) ZVV (kde je uvedeno, že vinicí je zemědělsky obhospodařovaná půda).

28. Podle legální definice v § 3 odst. 1 písm. c) ZVV (ve znění od 1. 7. 2006) se vinicí rozumí „zemědělsky obhospodařovaná půda souvisle osázená keři vinné révy...; vinicí je rovněž vinice vyklučená, k níž nebylo Ústavem uděleno právo na opětovnou výsadbu podle § 9“. Z toho plyne, že aby se jednalo o vinici, tak sice půda nemusí být vždy osázená keři vinné révy, jelikož vinicí je i vinice vyklučená (tj. po úplném odstranění všech révových keřů). Nicméně v obou případech (vyklučené i nevyklučené vinice) musí být naplněn kumulativní znak v podobě zemědělsky obhospodařované půdy, aby bylo možné dovozovat naplnění pojmu vinice. Druhá definice pojmu vinice – tj. že „vinicí je rovněž vinice vyklučená, k níž nebylo Ústavem uděleno právo na opětovnou výsadbu podle § 9“ – reflektuje možný časový odstup, který může vzniknout mezi vyklučením vinice, zahájením řízení o udělení práva na opětovnou výsadbu a nabytím právní moci rozhodnutí o udělení práva na opětovnou výsadbu (shodně komentář k § 3 ZVV na ASPI od T. R. a J. T.). Smyslem zákona tak je vytvořit časový prostor pro pěstitele, aby po vyklučení vinice (např. z důvodu stáří vinice) mohl požádat o opětovnou výsadbu vinice, aniž by nastal zánik vinice ze zákona a pěstitel by musel nově žádat o registraci vinice. Smyslem zákona tak zjevně není nadále pojmát za vinici půdu, na které sice kdysi v minulosti byly keře vinné révy, ale která už dlouhá léta není zemědělsky obhospodařovaná a v podstatě leží ládem, bez zájmu a zpustlá, jak tomu bylo i v souzené věci (k tomu srov. i např. rozsudek Krajského soudu v Brně z 8. 2. 2011 č. j. 55 Cm 11/2010-61, že podle potvrzení o vinici z již 10. 7. 2006 vydaného ÚKZÚZ „vinice“ neodpovídá definici vinice dle ZVV). Výklad správních orgánů je správný a žalobce proti němu konkrétní protiargumentaci nevznáší. Ostatně i Krajský soud v Brně v (pravomocném) rozsudku z 8. 2. 2011 č. j. 55 Cm 11/2010-61 – tj. v řízení o žalobě F. K. na vyloučení práva (registrace vinic včetně práva na opětovnou výsadbu dle § 9 ZVV) z konkursní podstaty – přijal stejný závěr o zániku vinice (kvůli ztrátě charakteru vinice), na základě potvrzení z již 10. 7. 2006.
29. Žalovaný si všímá, že žalobci nejde o vinici jako takovou, ale o právo opětovné výsadby (dle § 9 ZVV). Tyto námitky (či snad poznámky) žalobce jsou nevýznamné ze dvou důvodů.
30. Za první podmínkou vzniku práva na opětovnou výsadbu byla existující (tj. nezaniklá) vinice; pokud vinice (již) zanikla, nemohlo nikomu (tj. ani úpadci) svědčit právo na opětovnou výsadbu (shodně i rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 55 Cm 11/2010-61).
31. Za druhé podmínkou vzniku práva na opětovnou výsadbu bylo kladné rozhodnutí ÚKZÚZ ve správním řízení a toto právo tak vznikalo až s právní mocí vydaného rozhodnutí ÚKZÚZ. Takové rozhodnutí o udělení práva na opětovnou výsadbu k předmětné vinici však nikdy nebylo vydáno. V prvostupňovém rozhodnutí je správně poznamenáno, že uvedení práva na opětovnou výsadbu v soupisu majetku úpadce je zavádějící (takové právo zjevně neexistuje už proto, že nebylo uděleno). Soud souhlasně odkazuje na prvostupňové rozhodnutí, tj. že institut práva na opětovnou výsadbu byl součástí § 9 ZVV od 28. 5. 2004 do 31. 3. 2017, přičemž jeho účelem bylo zachovat stávající plochu vinic v daných mezích tak, aby přirozeným stárnutím porostů nedocházelo ke snižování produkčního materiálu; v uvedeném období § 9 ZVV stanovovalo možnost pro pěstitele požádat o udělení práva na opětovnou výsadbu v případě vyklučení registrované

vinice, kdy jedna vinice fakticky zanikla a v jejích parametrech bylo možné vysadit vinici novou.

IV. D) K rozhodovacímu důvodu v podobě závěru o neprokázání právního důvodu užívání pozemků (na nichž se údajně nachází vinice) svědčícímu žalobci

32. Správní orgány nevyhověly žádosti žalobce (o převod vinice na něj) z dalšího samostatného důvodu – z důvodu neprokázání právního důvodu užívání pozemků, na nichž se (dle žalobce) nachází vinice. Uvedly, že žalobce nepředložil nájemní smlouvy k pozemkům, a tudíž nesplnil podmínku dle § 28 odst. 3 věty třetí ZVV, že pěstitel je povinen prokázat vlastnické nebo nájemní právo k vinici.
33. Již od počátku účinnosti ZVV (tj. od 28. 5. 2004) byl v § 28 odst. 3 ZVV zakotven požadavek, že pěstitel je povinen prokázat vlastnické právo nebo nájemní právo „*k vinici*“, která je uvedena v žádosti o registraci. Správní orgány tak v souladu s právem požadovaly po žalobci prokázání právního titulu (důvodu) k užívání pozemků, na kterých se dle žalobce nachází vinice.
34. Proti závěru správních orgánů, že žalobce nepředložil nájemní smlouvy k pozemkům, žalobce nic konkrétního nenamítá a taková smlouva skutečně není ani součástí správního spisu. Již proto je správný závěr správních orgánů, že žádosti žalobce nebylo možné vyhovět i z důvodu (který ob stojí sám o sobě, tj. bez ohledu na otázku zániku vinice), že žalobce neprokázal právní titul k pozemkům (na kterých by se údajně měla nacházet vinice). Ostatně ani žalobce netvrdil, že je vlastníkem pozemků pod údajnou vinicí. Naopak kupř. v podání z 23. 11. 2012 tvrdil, že po roce 1989 uzavřel nájemní smlouvu s vlastníky pozemků pod předmětnými vinicemi a že tyto nájemní smlouvy ukončil v roce 2000 s tím, že F. K. si měl zajistit nájemní smlouvy s vlastníky půdy (srov. str. 5 prvostupňového rozhodnutí). Dokonce ze samotných tvrzení žalobce tak plyne, že úpadci nenáleží právo k užívání pozemků, na kterých by měla ležet vinice.
35. Nad rámec soud upřesňuje k § 28 odst. 3 věta třetí ZVV, že vlastnickým právem či nájemním právem „*k vinici*“ je zásadně míněno právo k pozemkům, na kterých se nachází vinice. Totiž trvalé porosty vysázené na pozemcích nemají povahu samostatných věcí. Jsou součástí pozemku, a to jako věc hlavní (viz § 120 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník), resp. dle § 505 a § 506 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Proto k nim nabude vlastnictví - okamžikem pevného spojení se zemí - vlastník pozemku, a to bez ohledu např. na to, kdo porosty na pozemku vysázel (z judikatury ohledně přímo vinice a zařízení vinice srov. rozsudek NSS z 6. 11. 2013 č. j. 1 Afs 73/2013-58 a ohledně trvalých porostů srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu z 26. 1. 2010 sp. zn. 20 Cdo 4526/2007).
36. Žalobce uvedl, že zařazení vinice do soupisu konkursní podstaty je právním titulem, na základě kterého požaduje, aby byl v registru vinic zapsán jako pěstitel. V tomto smyslu argumentoval žalobce už v soudním řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 A 54/2014 – 29. Již tehdy žalobce vyslovoval názor, že správce konkursní podstaty je oprávněn zařadit do soupisu majetkové podstaty i věci, práva či jiné majetkové hodnoty, které náleží osobě odlišné od úpadce a že pokud někdo (kdokoliv) neuspěje s vylučovací žalobou, má se za to, že taková věc, právo či majetková hodnota náleží úpadci bez ohledu na to, zda úpadce je či není vlastníkem takového majetkové hodnoty. Namítal, že správní orgán i přes skutečnost sepsání vinice (práva k ní) do konkursní podstaty se zápisem v evidenci disponoval. Žalobce tak možná má na mysli, že vyhověl požadavku dle § 28 odst.

3 věta třetí ZVV kvůli prostému faktu zahrnutí „*práva registrace vinic a to včetně práva na opětovnou výsadbu dle § 9 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství...*“ do soupisu konkursní podstaty. Takový názor žalobce však je nesprávný již ze dvou důvodů.

37. Za prvé již s ohledem na důvody zamítnutí vylučovací žaloby (podané F. K.) obsažené v rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 55 Cm 11/2010-61 – tj. že vinice zanikla, právo na opětovnou výsadbu se váže k vinici a registrační číslo k vinicím lze udělit jen za předpokladu, že jsou vinicemi ve smyslu § 3 odst. 2 písm. c) ZVV - nenastala nevyvratitelná domněnka správnosti soupisu sporných nemovitostí do konkursní podstaty (v principu obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu 29. 9. 2014 sp. zn. 29 Cdo 2532/2012, v němž bylo vysvětleno, že s ohledem na průběh excindačního sporu a důvody, které vedly soud k zamítnutí žaloby žalobce na vyloučení sporných nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty, zamítnutím žaloby nenastala nevyvratitelná domněnka správnosti soupisu sporných nemovitostí do konkursní podstaty úpadce ve smyslu § 19 odst. 2 ZKV).
38. Za druhé povahou a účelem soupisu majetku konkursní podstaty se zabýval i Nejvyšší soud už ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia z 17. 6. 1998 sp. zn. Cpjn 19/98. Soupis podstaty tvoří právní podklad pro zpeněžení majetku patřícího do podstaty. Je titulem, kterým správce konkursní podstaty dokládá, že je oprávněn se sepsaným majetkem při jeho zpeněžení nakládat (viz i usnesení Nejvyššího soudu z 27. 3. 2018 sp. zn. 29 Cdo 520/2016). Tudíž jestliže např. 3. osoba ve lhůtě dle § 19 odst. 2 ZKV nepodala vylučovací žalobu – či soud vylučovací žalobě nevyhověl - pak už nemůže vznášet své nároky (prosadit své právo k majetku) vůči osobě, která následně tento majetek nabyla od správce podstaty v důsledku jeho zpeněžení (srov. § 27 ZKV). Již z uvedené povahy a účelu soupisu majetkové podstaty plyne, že domněnka správnosti soupisu majetkové podstaty se prosadí proti případným konkurujícím soukromoprávním nárokům třetích osob a nikoli proti veřejnému zájmu na to, aby evidence údajů o vinicích odrážela reálný stav (aby v registru nebyly evidovány jako vinice plochy, které vinicemi nejsou). Nastoupení nevyvratitelné domněnky o správnosti soupisu konkursní podstaty je důsledkem toho, že se neobjevila 3. osoba nároková si právo k předmětu soupisu podstaty a nebo vylučovací žalobu nepodá včas či vylučovací žaloba je zamítnuta. Avšak správní orgány nemají (s odkazem na veřejný zájem) možnost ingerovat do konkursního řízení „vylučovací žalobou“, že zapsaný majetek neexistuje (např. že vinice zanikla a nenáleží tedy nikomu, tj. ani úpadci); otázku existence vinice si správní orgány posuzují samostatně (nezávisle na správci podstaty) jako otázku předběžnou při rozhodování o zápisu (změně zápisu) do registru vinic. Jen z faktu, že „právo“ bylo správcem zařazeno do konkursní podstaty úpadce (a vylučovací žaloba 3. osoby byla zamítnuta), nelze dovozovat splnění podmínek veřejnoprávního předpisu pro zápis do veřejnoprávní evidence.

V. Závěr a náklady řízení

39. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu (včetně jejího eventuálního petitu) jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Řízení ohledně přezkumu původně též předmětnou žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 3.7.2018, č.j. 9429/2018-MZE-17223 bylo usnesením zdejšího soudu ze dne 14.2.2022, č.j. 30 A 153/2021-25 vyloučeno k samostatnému řízení a žaloba směřující proti poslední citovanému rozhodnutí žalovaného byla odmítnuta (kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí nebyla podána). Výrok II. vychází z ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. ledna 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu